

Žiškimi Srbom. V pojasnilo Hitlerjeve zagotovitve, da je ideja ponemčevanja bila plod miselnosti preteklega veka, najbolje služi položaj koroških Slovencev, ki so izpostavljeni brezobzirnemu in brezvestnemu ponemčevanju. Ali je torej ideja ponemčevanja prevladovala samo v Nemcih preteklega veka? Iste vrednosti so tudi ostala zagotavljanja Hitlerjeva o tem, da narodno-socialistična milica služi samo notranji nemški politiki, kakor tudi Stahlhelm (jeklene čelade); da je Nemčija izpolnila

vse svoje obveznosti; da je strah pred Nemčijo neupravičen, ker ona ne bo napadla drugih držav itd. Bila so to zagotavljanja in zatrčila brez potrebnih jamstev. Mesto jamstev je sledila zahteva po reviziji versajske mirovne pogodbe, ki je baje ubila idejo mednarodnega čuta za pravičnost. Nemčija ne bo v nobenem slučaju in pod nobenim pogojem dopustila, da se ji večno diktira red, ki ga je naložila versajska pogodba.

— — —

RAZNIH DRŽAV

Sestanek zunanjih ministrov male antante se bo vršil od 29. maja do 1. junija v Pragi.

Avstrija se brani na vso moč hitlerjanstva. Avstrijska Dollfussova vlada se brani z vso neustrašenostjo, da ne bi prišel hitlerjizem tudi v Avstrijo do premoči. Bavarski pravosodni minister dr. Frank je zadnje dni brez običajnega sprejema obiskal Avstrijo in je imel v Gradcu, kjer je med visokošolci zelo mnogo Hitlerjevih navdušenih pristajšev, proti avstrijski vladi hujskajoč govor. Radi tega napada je moral dr. Frank pod policijskim nadzorstvom zapustiti avstrijsko ozemlje. Ta izgon

ministra bi bil skoraj pretrgal običajne politične zveze med obema državama. — Avstrijska vojaška uprava je pozvala vojaštvo, da mora izstopiti iz Hitlerjeve stranke, sicer bo vsak član narodno-socialistične stranke odpuščen iz službe. Dollfussova vlada resno preti, da je trdno odločena odstraniti iz vrst državnih nameščencev vse narodno-socialistične (Hitlerjeve) agitatorje.

Židom v Nemčiji odvzeta možnost, da bi bili kmetje. Hitlerjeva nemška vlada na vso moč pritiska na žide in jih poriva iz javnih služb. Najnovejši zakonski načrt pruske vlade jemlje židom možnost, da bi bili kmetje. Po tem zakonu bodo imele pravico do podedovanja samo »čistokrvne« rodbine, ki se bodo lahko izkazale, da štiri rodove nazaj ni v njih židovske krvi. Ta zakon stopi v veljavo 1. junija.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Žrtev narodno-socialističnega divjaštva. Narodno-socialistične čete divjajo ne samo proti komunistom in proti marksistom, marveč tudi proti zavednim katoličanom. Navedli smo že nekaj primerov preganjanja katoliških duhovnikov. Nič boljše se ne godi katoliško-zavednim laikom. Med žrtvami narodno-socialistične surovosti je tudi znani katoliški pisatelj dr. Gerlich. Mož je bil rojen kot protestant in je dolga leta živel kot protestant. H katolicizmu se je spreobrnil spričo čudovitih dogodkov, ki se dogajajo v Konnersreuthu na Bavarskem. Tamkaj živi Terezija Neumann, ki že 7 let ničesar ne zauživa, ne je in ne pije. In vendar živi in je krepka. Po petkih doživlja trpljenje Gospodovo ter nosi na rokah in drugih delih telesa znamenje Gospodovih ran. Protestant dr. Gerlich, ki je bil nameščen kot urednik v nekem svobodomiselnem nemškem časniku, je prišel v Konnersreuth, da se na lastne oči prepriča o stvareh, ki se tamkaj godijo. Kar je videl, je napravilo na njega velikanski vtis. Tako močno je vse to, čemur je bil priča v Konnersreuthu, na njega vplivalo, da je postal katoličan. Dr. Gerlich je prvi spisal dve obširni knjigi o Tereziji Neumann. Svoj poklic kot katoliški pisatelj je smatral zelo resno ter s članki in spisi nastopal proti narodnim socialistom in njihovim nekrščanskim nazorom. To mu je nakopalo sovraštvo te stranke. Ko je stranka za-

vladala v Nemčiji, so narodno-socialistični udarniki napadli tudi dr. Gerlichu ter ga zaprli. Njegova nadaljna usoda je zavita v globoko meglo. Ni vesti več o dr. Gerlichu. Nekateri menijo, da je vsled udarcev in ran, ki jih je dobil pri aretaciji, že umrl. Drugi poročajo, da ga je pri napadu udaril škorenj narodno-socialističnega napadalca v oko ter so se mu očala zarila v oko, ki je oslepel; drug oko pa je tudi v nevarnosti, da ga zadene ista usoda. Ženi dr. Gerlichu ni dovoljeno, da bi obiskala svojega moža; še povpraševati ne sme za njegovo usodo. Takšna je kultura, ki se sedaj širi po Nemčiji.

Radi poziva k velikonočni spovedi. Kakšna samovolja in brezpravnost vlada sedaj v Nemčiji, dokazuje naslednji slučaj: V Altöttingu, znanem romarskem malem mestu na Bavarskem, je narodno-socialistični posebni komisar na okrajnem uradu H. Malkomeß izdal ukaz, da mora urednik tamošnjega Marijinega lista kanonik Vogel radi nekega članka, ki ga je v listu objavil dne 15. aprila, odložiti uredništvo ter zapustiti Altötting. Ali je kanonik kaj zapisal proti narodnim socialistom? Morda kaj takega, kar bi ogrozilo mir v državi? Morda so bile njegove besede takšne, da bi prišel v nevarnost sam Hitler s svojim režimom? Kaj je torej zapisal kanonik Vogel? Nič drugega ne kot to-le: »Ne izgovarjaj se! Nimam v mislih ne Turka ne žida ne protestanta ne brezbožnika, marveč tebi veljajo moje besede, ki si krščen. V mesecu aprilu še imaš važno zadevo urediti z Bogom, namreč velikonočno spoved.« To so torej tiste besede, ki jih narodno-

social. komisar smatra kot motnjo miru v Nemčiji. Ne sme se katoličanov pozvati, da izpolnijo svojo velikonočno dolžnost napram Bogu in sebi. Poziv k spovedi je v Nemčiji kazniv. Lepo razmere! Radi poziva k spovedi se kaznuje veleugleden duhovnik in izvrsten urednik, ki je nabožni list dvignil do višine 90.000 naročnikov. Morda pa je ravno to visoko število naročnikov bilo pravi vzrok, omenjeni članek pa samo povod za odstavitev urednika. Ta slučaj tudi osvetljuje lastnosti in nastopanje narodno-socialističnih komisarjev. Malkomeß ni Bavarec, marveč je iz Hessena, ni katoličan, marveč je protestant; ni juridično (pravoslovno) izobražen mož, marveč je prej bil pisar v neki fabriki. Pri ljudeh je bil radi svojega nastopanja skrajno nepriljubljen. Sedaj ta mož zabičuje Bavarcem ljubezen do nemškega narodnega socializma. Takšna je sedaj svoboda v nemški državi.

Španski katoličani se organizirajo. V dobi pred revolucijo, ki je v Španiji uvedla republikansko obliko vlade, so španski katoličani omejevali katoliško udejstvovanje na zgolj zasebno versko področje. Javnost so prepuščali nasprotnikom katolicizma: framaconom, liberalcem in socialistom. Ko so valovi revolucije zahrumeli preko Španije, so katoličani naenkrat začutili, da so brez zaslombe v javnosti. Ne samo ulica je bila proti njim, marveč vse sile, ki so dejavne v političnem in socialnem življenju, so se obrnile proti katolicizmu. Katoličani so takrat iz lastne skušnje doznali, kaj so zamudili. V moderni dobi ni mogoče uveljaviti verske ideje, ako se njeno izvrševanje utesni med štiri stene cerkvenih poslopij. Treba je poseči v javnost. Potrebne so organizacije, ki bodo katoliške misli in težnje zanesle v politično in gospodarsko življenje. Ako bi bili španski katoličani imeli svoje lastne prosvetne, gospodarske in politične organizacije med ljudstvom, osobito med kmeti in delavci, bi jih razdivjane tolpe meščanskega in delavskega svobodomiseltva ne bile mogle pritisniti ob steno. Katoličani v Španiji so mnogo zamudili. Vendar začasno zamujeno, ni dokončno izgubljeno. Zavedni katoličani so začeli popravljati prejšnje napake. Njihovo geslo sedaj slove: Katoliški aktivizem (dejavnost) v vsem javnem življenju! Posebno pozornost obračajo proučevanju socialnega vprašanja delavcev in kmetov. V Madridu se vrši štirimesečni socialni tečaj, na katerem se izobrazujejo tisti, ki bodo vodili kmetske in delavske organizacije. Predmeti, ki se obravnavajo na tem in na sličnih tečajih, so ti-le: obramba katoliške resnice, zavrnitev napadov na katolicizem, katoliško pojmovanje socialnega vprašanja, socialna politika, namen in način delovanja strokovnih organizacij. Vigred v naravi je vzbudila pomlad tudi med španskimi katoličani.

Katolicizem na Japonskem. V 16. stoletju se je katoliška vera začela na Japonskem jako širiti. Misijonarji, zlasti jezuitje, so imeli velike uspehe. Celja dežela je bila na potu pokristjanjenja. Bili pa so politični razlogi, ki so

teji lepi krščanski pomladi na Japonskem napravili nasilen konec. Početkom 17. stoletja se je začelo krvavo preganjanje krščanstva in množstvene moritve vernih katoličanov, ki so trajale do leta 1638. Krščanska vera je bila na Japonskem prepovedana. Če je bil kdo osumljen kot tajen pristaš krščanstva, je moral javno stopiti na razpelo, drugače je zapadel smrti. To je trajalo do leta 1848. In vendar se krščanstvo ni dalo popolnoma iztrebiti, imelo je dokaj tajnih pristašev po raznih krajih Japonske. Pod pritiskom drugih držav, osobito Zedinjenih držav Severne Amerike in Anglije, se je Japonska morala odpreti zunanjemu vplivu. Država se je začela v demokratskem smislu preosnovati, prišla je politična in verska svoboda. Z njo so prišli misijonarji. Ko je leta 1864 prišel misijonar pater Petitjean v novo-zgrajeno misijonsko postajo v mestu Nagasaki, so ponoči prišle k njemu neke osebe, ki so se izjavile za katoličane. Niso pa zaupale novemu misijonarju. Stavile so mu tri vprašanja: 1. Ali je podložen rimskemu papežu; 2. ali veruje v Mater božjo; 3. ali je oženjen? Na prvi dve vprašanji je pater odgovoril: da, na tretje pa: ne. Vprašatelji so se zasolžili kot otroci ter so z iskreno radostjo vzkliknili: »Ti si misijonar prave vere!« Ti Japonci so sredi poganstva in obdani od preganjanja ohranili več kot 200 let katoliško vero svojih pradedov. Dobro so si tudi zapomnili tista znamenja, na katerih se spoznajo oznanjevalci prave krščanske vere. V Nagasakiju se je takoj zgradila lepa cerkev, ki jo je japonska vlada letos proglasila kot nacionalni spomenik. To odlikovanje katoliške cerkve je bilo proslavljeno z velikimi svečanostmi, ki jih je izvršil nagasakiški škof monsignor Hayasaka. Prisostvovali so tem svečanostim guverner pokrajine in zastopniki državnih, vojaških in pomorskih oblasti. To je znamenje in dokaz, kako raste na Japonskem ugled katolicizma.

Obupen položaj boljševikov.

Pred leti je pisal neki slovenski list, da od vzhoda sveti luč. Ta luč mu je bila boljševizem na Ruskem. In res so mnogi mislili, da bodo boljševiki prinesli gospodarski prerod. Mladina se je nasrkala njihovih idej in je slepo verovala vsem poročilom moskovskih mogotcev. Res je, da so zgradili močnejše stavbe v gospodarske in industrijske namene. Toda kaj pomagajo stavbe, če ni sredstev, da bi redno obratovale! Počasi se dviga zavesa. In za to zaveso vidimo gladni, siromašni, prevarani, zaslužnjeni ruski narod ter bližajoči se polom sovjetskega gospodarstva.

Vsa poročila iz Rusije govore o bedi in gladi. Neka oseba je prejela pred kratkim iz velikega mesta v južni Rusiji pismo, v katerem ji naznanja tam bivajoča mati, da prejema na karte za dva dni po 20 dek kruha. In list »R. i S.« poroča, da se je celo rdeči armadi zmanjšala mesečna racija

Poplača zvestobo!

Dayno že ste spoznali njegovo vrednost — Schichtovo terpentinovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

5732-33

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEKI

Pred kratkim je prišel iz Rusije inženir dr. Karl Ludvik Mattissen, kjer je 2 in pol leta zasedal vodilno mesto v sovjetski službi. Da se malo okrepeča, biva sedaj v nekem sanatoriju na Saksonschem. O svojih utisih v Rusiji je poročal g. A. G., ki o tem piše v listu »Vozroždenie« z dne 3. maja t. l. V Rusiji nihče noče prevzeti odgovornosti za kako delo. Vsak se trudi, da bi jo zvalil na pleča drugega, ker vsi delajo pod strahom grozeče smrti, kar moremo videti na raznih zgledih, n. pr. na obsodbi angleških inženirjev. To je delo sužnjeva, pa ne delo svobodnega truda. Človek dobi utis, kakor da bi delali kaznjenci svoje počasno delo. Le kadar pridejo »udarniki« nadzorovat, takrat se delo pospeši, a ti kmalu odidejo, in potem zopet gre po starem naprej. Delavcem manjka vsega, hrane, obleke in stanovanja.

Na Verhiseckem zavodu na Uralu je našel dr. Mattissen stare delavce — ki so dobro poznali Lenina. Ti so mu pravili: »Naša duša plaka, ko vidimo, kam je prišla bogata Rusija. Nikdar nismo mislili, da bo nas komunizem privedel do takega stanja. Ali so naši voditelji slabo umeli komunizem, ali pa smo mi slabi komunisti. Dalje ne more več tako iti.«

Dr. Mattissen pravi, da so v Rusiji razen uradnih oseb vsi razočarani ra-

di »pjatiletke«. List »R. i S.« pa piše, da je bluff »pjatiletke« očitno, celo sovjetska oblast sama je več resno ne zagovarja. V Rusiji vodijo zdaj vse delo mladi komunistični inženirji, ki so izšli iz sovjetskih šol. Ti kvirajo delo izkušenih inostranskih inženirjev — znajo pa malo, treba bi jih bilo oddati v prvi razred srednjega učnega zavoda, kjer bi se učili osnovne aritmetike, geometrije in, kar je glavno, da bi se naučili discipline.

Dr. Mattissen je deloval v Verhisecku, Kuzneckostroju in v Magnitogorsku. Magnitogorsk je novo mesto na Uralu, kjer vlada nered, nesnaga ter glad. Razmere so obupne. Nad 35.000 družin živi v kočah, izkopanih v zemljo ali narejenih iz prsti. Nad 25 tisoč ljudi živi na odprtem polju, v šotorih, ki so jih sami naredili. Zdravstvene razmere so pod vsako kritiko. Po zimi umrje na dan večkrat po 200 do 250 oseb. Po noči jih pokopavajo v jamah po sto ljudi skupaj. Vse to je dr. Mattissen sam videl in doživel.

Sovjetski listi mnogo pišejo o sabotaži delavcev, a sabotaže ni, le razmere, v katerih žive in delajo delavci, povzročajo sabotažo. Železnice so v prav slabem stanju: tiri so pokvarjeni, železniških vozov primanjkuje in kar jih je, so stari in obrabljeni. Za nove pa ni denarja. Za to ni mogoče spra-